

KÚRIA

Bfv.I.1462/2014/9. szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 3. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A család bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt a terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Miskolci Törvényszék 12.B.744/2012/102. számú, valamint a Debreceni Ítéltábla Bf.II.816/2013/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Miskolci Törvényszék a 2013. szeptember 23-án meghozott 12.B.744/2012/102. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki sikkasztás bűntettében [1978. évi IV. törvény 317. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §] és hamis tanúzás bűntettében [1978. évi IV. törvény 238. § (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés], ezért halmazati büntetésül három év hat hónap börtönbüntetésre, három év közügyektől eltiltásra, négy évi időtartamra gazdasági társaság vezető tisztségviselőjekénti foglalkozástól eltiltásra ítélte, megállapította, hogy a terhelt legkorábban a börtönbüntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; rendelkezett a polgári jogi igényről és az egyéb járulékos kérdésekről is. Ugyanakkor a terheltet a hűtlen kezelés bűntettének [1978. évi IV. törvény 319. § (1) és (3) bekezdés h.) pont] vádja alól felmentette.

A védői fellebbezés folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2014. február 10-én jogerőre emelkedett Bf.II.816/2013/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a

terhelttel szemben a hamis tanúzás büntette [Btk. 272. § (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés 2. mondata] miatt indult eljárást megszüntette, a terhelt cselekményét a Btk. 372. § (1) bekezdése és a (4) bekezdés a) pontja szerinti sikkasztás büntettének, valamint a Btk. 345. §-a szerinti hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát kettő év hat hónapra enyhítette azzal, hogy azt börtönben kell végrehajtani és a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra; a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, és mellőzte az illetékkel kapcsolatos rendelkezést. Egyebekben az első fokú határozatot helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt nyújtott be - védője útján - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt.

Álláspontja szerint az első és másodfokú ítélet részben téves megállapításokat, részben téves jogszabályi hivatkozásokat tartalmaz; jogszabály nélkül tekinti tiltottnak azt, hogy testvérének ügyvédi irodája legyen jogosult cégének képviselőjére.

Arra hivatkozott, hogy a vád tárgyává tett pénzösszeget nem a testvére, hanem a cége ügyeit ellátó ügyvédi iroda számlájára utalta, aminek a képviselője éppen testvére volt, és mivel a bíróságok álláspontjával ellentétben nem zárja ki semmi azt, hogy a cég ügyvédje a vezető tisztségviselő hozzátartozója legyen, így ez bűnössége alapjául sem szolgálhat. Ennek kapcsán kifejtette, hogy tévesen hivatkoztak az eljáró bíróságok a Gt. 25. §-ának (2) bekezdésére; ez a szabály álláspontja szerint a gazdasági társaság fő gazdasági tevékenységével összefüggésben állít fel összeférhetetlenségi szabályt, testvére azonban jogi képviselőt látott el.

Emellett utalt arra, hogy sikkasztást azért sem követett el, mert mint cégvezető nem a saját maga számára, a saját érdekében utalta letéti számlára a pénzt, hanem kifejezetten a cég védelme érdekében, a cég kétséges helyzete miatt gondoskodott a kérdéses összeg biztosításáról azzal, hogy az a letétbe helyezéssel nem került ki a gazdasági folyamat érintett feleinek köréből. Megítélése szerint az adott helyzetben, mint a cég vezető tisztségviselője helytállóan ítélte meg úgy, hogy a vételárat mind az általa vezetett cég érdekében, mind a megrendelővel való gazdasági kapcsolat megőrzése érdekében egy független számlára kell letétbe helyezni, mivel alappal tarthatott az akkor még tudomása szerinti hibás teljesítés következményeitől.

Hivatkozott arra is, hogy vagyoni hátrány okozására irányuló szándék hiányában a hűtlen kezelés sem lenne a terhére

megállapítható.

Az pedig, hogy a letéti számláról a pénz pontosan nem ismert körülmények között eltűnt, álláspontja szerint nem róható a terhére, mivel az ő magtartása nem állt oksági kapcsolatban a mások tevékenysége folytán keletkezett vagyoni hátránnyal.

Ezért a megtámadott határozatok megváltoztatásával a terhére megállapított bűncselekmények alóli felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

Álláspontja szerint ugyan a másodfokú bíróság tévedett, amikor a sikkasztás elkövetési magatartásai közül az eltulajdonítást látta megállapíthatónak, mivel az irányadó tényállás szerint a terhelt a kérdéses összeget nem eltulajdonította, hanem azzal sajátjaként rendelkezett, azonban a terhelt magatartása így is tényállásszerű, ezért bűnösségének a vagyon elleni bűncselekményben történő megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (BF.1729/2014/1.).

A Be. 416. § (1) bekezdés - indítványban hivatkozott - b) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntető anyagi jog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Miután azonban a terhelt indítványában bűnösségének törvénysértő megállapítására hivatkozott, indítványát - tartalma szerint - nem erre az általa hivatkozott okra, hanem a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapította; eszerint felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására büntető anyagi jogi szabály megsértésével került sor.

Ezért a Kúria a terhelt indítványát erre az okra figyelemmel vizsgálta felül; azt azonban nem találta megalapozottnak.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és az a felülvizsgálat keretében nem támadható.

Az irányadó tényállás szerint a ... Kft. tagjai 2009. január 1. napján konferencia-taggyűlést tartottak, amelyen részt vett a tagok képviselőjében a terhelt is. Ezen lemondott a ... Kft. ügyvezetői

megbízatásáról, és a tagok úgy határoztak, hogy a terheltet az ügyvezetői tisztségből felmentik, egyben a 2009. január 1. napjától Majoros Pétert a kft. új ügyvezetőjének megválasztották. Az ügyvezető személyében bekövetkezett változást azonban a cégnyilvántartásba nem jegyezték be.

A cselekmény elkövetésekor és elbírálásakor is irányadó keretjogszabályok közül a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 31. § (1) bekezdés d) pontja kimondja, hogy a lemondással a vezető tisztségviselői jogviszony megszűnik, míg a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 22. § (2) bekezdés szerint a cég - jóhiszemű személlyel szemben - nem hivatkozhat arra, hogy az általa bejelentett és a cégjegyzékbe bejegyzett valamely adat nem felel meg a valóságnak.

Így a terhelt - miután a vezetői tisztségviselői megbízatásáról 2009. január 1. napján lemondott, valamint ugyanezen a taggyűlésen a tagok az új ügyvezető személyéről is döntöttek, és ezzel lemondása a Gt. 31. §-ának (2) bekezdése alapján azonnal hatályosult - 2009. január 9. napján, azaz a pénzösszegnek az ügyvédi letéti számlára történő utalásakor valójában már nem volt a ... Kft. ügyvezetője.

Az pedig, hogy ezt a változást a cégnyilvántartásban nem vezették át, a Ctv. 22. § (2) bekezdésére figyelemmel csak azzal a következménnyel járt, hogy a ... Kft. jóhiszemű harmadik személlyel szemben nem hivatkozhatott arra, miszerint a cégnyilvántartás nem a tényleges adatokat tartalmazta.

A terheltnek a változásbejegyzés elmaradása folytán - a kft. bankszámlájához tartozó hozzáférési kód ismeretében - megmaradt az a lehetősége, hogy a ... Kft. bankszámláján lévő pénzösszeg átutalásáról rendelkezzen. Ennélfogva a terhelt a cég bankszámláján lévő összeggel, mint az eredetileg a korábbi ügyvezetői megbízatása folytán rábízott idegen dologgal rendelkezett, amit utóbb egy visszadátumozott letéti szerződéssel kívánt legalizálni.

Ráadásul a pénzösszeg átutalásához egyébként is a taggyűlés jóváhagyására lett volna szükség; ilyen taggyűlési hozzájárulással azonban nem rendelkezett. Mindezzel a terhelt tisztában volt, így tehát szándékosan járt el jogellenesen.

A terhelt cselekménye következtében a ... Kft. rendelkezési jogának kizárólagossága az ügyvédi letéti számlára átutalt összeg felett átmenetileg megszűnt, ahhoz hozzáférni közvetlenül nem tudott. Éppen ez tette lehetővé azt, hogy harmadik személy a pénzösszeget az ügyvédi letéti számláról a saját számlájára átutalhatta és onnan felvegye.

A terhelt a felülvizsgálati indítványában ezeket a tényeket vitatta, amikor arra hivatkozott, hogy ő mint cégvezető jogszerűen, nem a saját, hanem a cég gazdasági, üzleti helyzetének védelme érdekében rendelkezett a cég pénzének a testvére ügyvédi letéti számlájára történő átutalásáról.

Mivel azonban a terhelt - irányadó tényállás szerinti - magatartása tényállásszerű, bűnösségének megállapítására a vagyon elleni bűncselekményben a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

Ugyanakkor - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan utalt - tévedett a Debreceni Ítéltábla, amikor a sikkasztás elkövetési magatartásának két fordulata közül az eltulajdonítást - és nem a sajátjaként rendelkezést - állapította meg a terhelt terhére.

Azt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem tartalmazza, hogy a terhelt az átutalt pénzt eltulajdonította; ezzel a tényállást az ítéltábla sem egészítette ki. Kétségtelenül a terhelt cselekménye - az átutalás - tette lehetővé azt, hogy harmadik személy a pénzösszeget az ügyvédi letéti számláról a saját számlájára utalhassa és onnan felvegye, és ez végül a cég felszámolását eredményezte, azonban azt egyik eljáró bíróság sem állapította meg, hogy a terhelt volt ez a személy, illetve az ő megbízásából járt el a harmadik személy. Az irányadó tényállás szerint a terhelt mint a rábízott idegen dolog kezelésével megbízott személy a tulajdonost megillető rendelkezési jogot szándékosan jogellenesen, a sértett érdekét sértő módon gyakorolta, és ezzel - azaz a sajátjakénti rendelkezéssel - követte el a sikkasztást. (Hasonló módon foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a Legfőbb Ügyészség által is felhívott, BH 2006.181. szám alatt közzétett eseti döntésében is.)

Ez azonban sem a terhelt büntetőjogi felelősségére levont következtetés helytállóságát, sem a cselekmény sikkasztáskénti minősítését nem befolyásolja.

A Debreceni Ítéltábla helytállóan alkalmazta a Btk. 2. § (2) bekezdését, azaz az időbeli hatályára vonatkozó szabályt, és bírálta el a terhelt cselekményeit a határozatának meghozatalakor már hatályos Btk. szerint.

Az ítélet rendelkező része azonban tévesen állapította meg ismételten a terhelt bűnösségét, miután a változtatás nem azt, hanem a cselekmények minősítését érintette; ugyancsak helytelenül enyhítette a „főbüntetést”, miután a Btk. már ezt a fogalmat nem ismeri; emellett figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a foglalkozástól eltiltás a Btk. szerint immár nem mellékbüntetés.

Érdemben azonban ez a döntés helytállóságát nem érintette, emellett a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a felülvizsgálati eljárás egyébként is okhoz és célhoz kötött.

A Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 423. § (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta, azonban ilyen egyéb eljárási szabálysértést sem észlelt.

Ezért a kifejtettekre tekintettel - a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva - a Be. 426. § alapján a Miskolci Törvényszék 12.B.744/2012/102. számú, valamint a Debreceni Ítéltábla Bf.II.816/2013/10. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. március 3.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő